

P R E D L O G

**PROGRAM RADA
AKREDITACIONOG TIJELA CRNE GORE
za 2024. godinu**

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. AKTIVNOSTI PLANIRANE ZA REALIZACIJU U 2024. GODINI	4
2.1 Program rada ATCG i izvještavanje o radu	4
2.2 Održavanje i razvoj sistema menadžmenta ATCG	4
2.3 Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti	5
2.4 Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju.....	7
2.5 Aktivnosti ATCG u cilju održavanja statusa potpisnice u 5 šema EA MLA sporazuma i apliciranje za za još jednu šemu (EN ISO/IEC 17021-1)	7
2.6 Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG	8
2.7 Sistematizacija radnih mjesta.....	10
2.8 Saradnja sa zainteresovanim stranama.....	11
2.9 Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima.....	12
2.10 Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država	13
2.11 Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći	13
2.12 Sprovođenje postupka javne nabavke za nabavku softvera i implementacija istog ...	13
3. PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA RADA	14

1. UVOD

Oblast akreditacije u Crnoj Gori uređena je Zakonom o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 54/09) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 43/2015) čime je ostvarena potpuna usklađenost zakonodavnog okvira sa odredbama Regulative 765/2008/EZ koje se odnose na oblast akreditacije.

Odluka o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore („Sl. list CG“, br. 21/07), koja je podzakonski akt Zakona o akreditaciji, bliže uređuje djelatnost, organe i način organizacije i rada Akreditacionog tijela Crne Gore (u daljem tekstu: ATCG). Odlukom o osnivanju, Vlada Crne Gore je osnovala ATCG kao nacionalno akreditaciono tijelo koje obavlja poslove akreditacije vodeći se principima nezavisnosti, nepristrasnosti i objektivnosti. Odgovornosti i zadaci ATCG-a su jasno razdvojeni od odgovornosti i zadataka drugih državnih organa. ATCG je neprofitna organizacija i radi izbjegavanja sukoba interesa nema vlasnička prava ili druge finansijske ili upravljačke interese u tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti.

Utvrđena misija ATCG - „Uspostaviti, održavati, stalno razvijati i promovisati savremen i transparentan sistem akreditacije u Crnoj Gori u skladu sa najboljom evropskom i međunarodnom praksom“ što se potvrđuje kroz rad ATCG a sve vodeći se vizijom da „Nacionalno akreditaciono tijelo svojim kompetentnim radom, članstvom u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju, sprovođenjem relevantnih multilateralnih sporazuma i svojim ugledom obezbjeđuje prepoznatljivost i priznavanje nacionalnog sistema akreditacije na regionalnom i međunarodnom nivou. Zainteresovane strane daju zajednički doprinos razvoju nacionalnog sistema akreditacije čime se akreditacija prepoznaje kao najpouzdaniji dokaz kompetentnosti tijela za ocjenu usaglašenosti i na taj način osigurava povjerenje u rezultate ispitivanja, etaloniranja, kontrolisanja i sertifikacije“

Jedno veliko priznanje koje je ATCG dobilo kroz potpisivanje multilateralnog sporazuma sa Evropskom kooperacijom za akreditaciju 06/12/2023 godine (EA MLA) u sledećim oblastima: ispitivanje , etaloniranje, medicinska ispitivanja , kontrolisanje i sertifikacija proizvoda, nedvosmileno govori o proevropskom putu ATCG i njenom punom doprinosu zatvaranju Poglavlja 1 koji se odnosi na slobodan protok roba.

Osiguravanje stabilnog i kontinuiranog rada na sprovođenju vjerodostojnog (stručnog, nepristranog i nezavisnog) sistema akreditacije u Crnoj Gori u skladu sa evropskim i međunarodnim pravilima oslanja se na pretpostavke za ostvarenje svih poslova i zadataka kao što su finansijska stabilnost, zapošljavanje i osposobljavanje osoblja u skladu sa potrebama i stabilni i adekvatni radni uslovi uz kontinuiran, bezrezervan i osvedočeni trud svih zaposlenih.

U cilju transparentnosti rada, opšta akta koja regulišu poslovanje ATCG, godišnji programi rada, godišnji izvještaji o radu, Registar akreditovanih tijela sa obimima akreditacija i druge relevantne informacije dostupne su javnosti putem sajta www.akreditacija.me.

U okviru Zakona o budžetu za 2024. godinu, za potrebe redovnog poslovanja ATCG u 2024. godini kao i njegovog rada na sprovođenju aktivnosti u 2024. godini opredijeljena su sredstva u visini od 430.000,00 €.

Programom rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2024. godinu, uzimajući u obzir visinu

sredstava opredijeljenih Zakonom o budžetu, utvrđuju se i opisuju aktivnosti koje ATCG planira realizovati tokom poslovne 2024. godine.

2. AKTIVNOSTI PLANIRANE ZA REALIZACIJU U 2024. GODINI

2.1 Program rada ATCG i izvještavanje o radu

U skladu sa Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore, UO ATCG će u I kvartalu 2024. godine razmatrati i usvojiti *Izvještaj o poslovanju Akreditacionog tijela Crne Gore za 2023. godinu (sa finansijskim iskazima)*.

Takođe, u skladu sa Zakonom o akreditaciji i Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore, ATCG će u I kvartalu 2024. godine dostaviti nadležnom Ministarstvu ekonomskog razvoja *Izvještaj o radu Akreditacionog tijela Crne Gore za 2023. godinu* radi njegovog stavljanja u dalju proceduru prihvatanja od strane Vlade Crne Gore.

Program rada je usklađen sa odobrenim finansijskim sredstvima, sa dokumentima sistema upravljanja ATCG (6 internih pravila i 13 procedura), te sa zahtjevima međunarodnog standarda za akreditaciona tijela MEST EN ISO/IEC 17011, uputstvima i preporukama međunarodnih organizacija za akreditaciju: Evropske organizacije za akreditaciju (EA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF), i obuhvata:

- Program rada ATCG i izvještavanje o radu
- Održavanje i razvoj sistema menadžmenta
- Akreditaciju tijela za ocjenu usaglašenosti
- Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju
- Aktivnosti ATCG u cilju potpisivanja EA MLA Sporazuma
- Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta
- Nova sistematizacija radnih mjesta
- Saradnju sa zainteresovanim stranama
- Saradnju ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima
- Bilateralnu saradnju sa nacionalnim akreditacionim tijelima
- drugih država
- Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći
- Sprovođenje postupka javne nabavke za nabavku softvera

UO ATCG će nakon usvajanja predloga Programa rada isti dostaviti na izjašnjavanje Ministarstvu ekonomskog razvoja radi stavljanja u dalju proceduru tj. prihvatanja istog od strane Vlade Crne Gore.

2.2 Održavanje i razvoj sistema menadžmenta ATCG

ATCG ima uspostavljen sistem menadžmenta prema zahtjevima standarda MEST EN ISO/IEC 17011:2018 i zahtjevima Uredbe (EZ) br. 765/2008 o akreditaciji i nadzoru nad

tržištem. Pored implementacije zahtjeva navedenih dokumenata , ATCG mora održavati i unapređivati postojeći sistem menadžmenta, te će s tim u vezi u 2024. godini:

- Predstavnik rukovodstva za kvalitet uz saradnju sa Službom za razvoj i međunarodnu saradnju kontinuirano pratiti izmjene i dopunska izdanja relevantnih mandatornih dokumenata Evropske kooperacije za akreditaciju i Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija i Međunarodnog akreditacionog foruma
- Predstavnik rukovodstva za kvalitet će organizovati, a tim provjerivača sprovesti redovnu internu provjeru ,
- Menadžment ATCG će sprovesti preispitivanje od strane rukovodstva.

Imajući u vidu eventualne promjene u dokumentaciji ATCG, a samim tim i procedurama rada, u toku 2024. godine realizovaće se najmanje jedna interna provjera cjelokupnog sistema menadžmenta kvalitetom i najmanje jedno preispitivanje od strane rukovodstva kako bi se potvrdilo da ATCG svoj rad obavlja u skladu sa zahtjevima standarda MEST EN ISO/IEC 17011:2018 i uspostavljenim pravilima i procedurama rada.

Program provjere će biti uspostavlja uz uzimanje u obzir značaja procesa i oblasti koji treba da se provjeravaju, kao i rezultata prethodnih provjera. Tokom interne provjere će se posebna pažnja posvetiti efektivnosti sprovedenih korektivnih mjera na neusaglašenosti koje su proistekle nakon ocjenjivačkih posjeta peer evaluatora (predocjenjivanje i početno ocjenjivanje) Evropske kooperacije za akreditaciju.

Internu provjeru će sprovesti kompetentno osoblje koje posjeduje znanje o akreditaciji, provjeravanju i zahtjevima standarda MEST EN ISO 17011 , a osoblje odgovorno za oblast koja se provjerava će biti informisano o ishodu provjere. Sve mjere biće preduzete blagovremeno i na odgovarajući način, a sve prilike za poboljšavanje će biti identifikovane.

Interna provjera će obuhvatiti primjenu izmjenjenih dokumenata ATCG, provjeru usaglašenosti sistema menadžmenta ATCG sa zahtjevima standarda MEST EN ISO/IEC 17011:2018 i drugim obavezujućim dokumentima međunarodnih organizacija EA, ILAC i IAF, čija je primjena obavezna u toku 2024. godine.

ATCG će u 2024.g. raditi na ispitivanju tržišta po pitanju uspostavljanja nove šeme akreditacije MEST EN ISO/IEC 17024 (Opšti zahtjevi za tijela koja vrše sertifikaciju osoba), te će u slučaju zaprimljenog zahtjeva pristupiti razvoju predmetne šeme.

2.3 Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti

Krajem 2023.godine, u nacionalnom sistemu akreditacije se nalazi ukupno 40 tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (TOU) sa aktivnim statusom akreditacije i 6 tijela za ocjenu usaglašenosti kojima je akreditacija povučena/ukinuta (pet laboratorija za ispitivanje i jedno kontrolno tijelo).

Od ukupnog broja tijela za ocjenu usaglašenosti sa aktivnim statusom su 24 laboratorije za ispitivanje, 2 laboratorije za etaloniranje, 3 medicinske laboratorije, 5 kontrolnih tijela, 3

sertifikaciona tijela za sertifikaciju proizvoda i 3 sertifikaciona tijela za sertifikaciju sistema menadžmenta.

U tom smislu, shodno Planu redovnih nadzornih aktivnosti i ponovnih ocjenjivanja akreditovanih tijela, ATCG će u toku 2024. godine realizovati dvadeset tri (23) redovna ocjenjivanja nad akreditovanim laboratorijama za ispitivanje, dva redovna ocjenjivanja laboratorija za kalibraciju, tri (3) redovna ocjenjivanja medicinskih laboratorija na osnovu dodijeljenog obima akreditacije, tri (3) redovna ocjenjivanja kontrolnih tijela za dodjeljeni obim akreditacije, dva (2) redovna ocjenjivanja za sertifikaciona tijela za proizvode, i tri (3) redovna ocjenjivanja za sertifikaciona tijela za sisteme menadžmenta.

Shodno pravilima akreditacije, prije isteka važenja dodijeljenog sertifikata o akreditaciji (period važenja je 4 godine) ATCG će sprovesti šest (6) ponovnih ocjenjivanja (reakreditaciju) tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u cilju obnavljanja akreditacije (tj. produžetka važenja sertifikata o akreditaciji za period od 4 godine).

Cilj koji ATCG treba ostvariti u 2024. godini je realizacija ovog plana a u skladu sa postavljenim programima ocjenjivanja za svako tijelo ponaosob.

U slučaju vanrednih okolnosti, koje su izvan kontrole ATCG, uslijed čega je ATCG privremeno spriječeno u dosljednom sprovođenju i primjeni dokumenata da sprovodi redovnu nadzornu posjetu na propisani način, ATCG će se za aktivnosti predviđene fazom ocjenjivanja na licu mjesta odlučiti na razuman opseg aktivnosti ocjenjivanja drugim tehnikama kojima će moći utvrditi kompetentnost TOU i ispunjavanje kriterijuma akreditacije.

Akreditaciono tijelo će sa svojim resursima u punom kapacitetu preispitati i prihvatiti sve zahtjeve za proširenje obima akreditacije u dodjeljenim oblastima.

Prema dosadašnjem iskustvu i trendu, i u 2024. godini očekuje se blagi porast broja akreditovanih tijela. Takođe, kao i proteklih godina, očekuje se i porast opsega proširenja obima akreditacije kod već akreditovanih tijela prema potrebama tržišta. Akreditaciono tijelo planira da, nakon obavljene promocije i organizovanih sastanaka sa potencijalnim klijentima u 2024. godini realizuje najmanje tri (3) početne akreditacije, i na taj način u sistem akreditacije uvedu nova tijela za ocjenju usaglašenosti.

Posebnu pažnju u 2024. godini ATCG će posvetiti širenju mreže akreditacije u dijelu medicinskih ispitivanja, pozivajući se na član 158 Zakon o zdravstvenoj zaštiti (*"Sl. list CG", br. 3/2016, 39/2016, 2/2017, 44/2018, 24/2019 - dr. zakoni, 82/2020 i 8/2021*) Član 158 propisuje da ukoliko zdravstvena ustanova raspolaže laboratorijskim kapacitetima, izdavanju sertifikata obavezno prethodi akreditacija zdravstvene ustanove, od strane Akreditacionog tijela Crne Gore, u skladu sa posebnim zakonom i relevantnim međunarodnim standardima.

2.4 Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju

ATCG će tokom 2024. godine aktivno učestvovati u planiranju, koordinaciji i realizaciji aktivnosti koje proističu iz obaveza ostvarenog članstva ATCG u Evropskoj kooperaciji za akreditaciju (EA) i Međunarodnoj organizaciji za akreditaciju laboratorija (ILAC).

U vezi sa obavezama koje proističu iz punopravnog članstva u EA, tokom 2024. godine potrebno je osigurati:

- da ATCG nastavi da redovno doprinosi radu EA kroz razmjenu informacija i kroz učešće u razvoju mandatornih dokumenata i smjernica EA putem davanja komentara na nacрте dokumenata i glasanja u cilju njihovog konačnog usvajanja;
- da predstavnici ATCG učestvuju u radu i prisustvuju zvaničnim sjednicama Generalne Skupštine (EA GA), Komiteta za multilateralne sporazume (EA MAC), Komiteta za laboratorije (EA LC), Komiteta za kontrolna tijela (EA IC), Komiteta za sertifikaciona tijela (EA CC), Komiteta za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC) i Komiteta za komunikaciju i publikacije (EA CPC);
- da ATCG blagovremeno izvrši uplatu sredstava za članarinu u EA za 2024. godinu.

U vezi sa obavezama koje proističu iz pridruženog članstva u ILAC, tokom 2024. godine potrebno je osigurati:

- da ATCG nastavi da redovno doprinosi radu ILAC kroz redovnu razmjenu informacija, kao i kroz učešće u razvoju mandatornih dokumenata i smjernica ILAC;
- da predstavnici ATCG učestvuju u radu i prisustvuju sjednicama upravljačkih i stručnih tijela ILAC;
- da ATCG blagovremeno izvrši uplatu sredstava za članarinu u ILAC za 2024. godinu.

ATCG za sada nema članstvo u Međunarodnom forumu za akreditaciju (IAF), međunarodnoj organizaciji za akreditaciju čiji su članovi nacionalna akreditaciona tijela i druge organizacije zainteresovane za ocjenjivanje usaglašenosti u oblastima sertifikacije sistema menadžmenta, proizvoda, procesa, usluga, osoblja, validacije i verifikacije i drugih sličnih programa ocjenjivanja usaglašenosti.

2.5 Aktivnosti ATCG u cilju održavanja statusa potpisnice u 5 šema EA MLA sporazuma i apliciranje za za još jednu šemu (EN ISO/IEC 17021-1)

ATCG je 6. decembra 2023. zvanično potpisalo EAMLA sporazum koji predstavlja formalno priznanje da je rad ATCG i nacionalni sistem akreditacije u potpunosti kompatibilan sa evropskim, tj. na istom nivou sa sistemima akreditacije drugih zemalja članica EU.

ATCG je potpisnik u šemama akreditacije ispitnih laboratorija (EN ISO/IEC 17025) uključujući laboratorije za medicinska ispitivanja (EN ISO 15189), kalibracionih laboratorija (EN ISO/IEC 17025), kontrolnih tijela (EN ISO/IEC 17020) i sertifikacionih tijela za proizvode (EN ISO/IEC 17065).

ATCG će uložiti sve napore da postane potpisnik i šeste šeme u kojoj obavlja svoju djelatnost a to je šema za akreditaciju sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta po MEST EN ISO/IEC 17021-1, s tim što tu postoji jedna otežavajuća okolnost jer je jedno od sertifikacionih tijela najavilo dobrovoljnu suspenziju te u sistemu akreditacije ostaju samo dva tijela iz ove oblasti.

Na taj način ATCG promovira mjesto i ulogu akreditacije u infrastrukturi kvaliteta Crne Gore, i daje svoj doprinos slobodnom kretanju roba i usluga, kao i sigurnosti i zaštiti potrošača.

Da bi se obezbjedila ekvivalentnost nivoa kompetentnosti tela za ocenjivanje usaglašenosti, da bi se omogućilo međusobno priznavanje i unaprijedila opšta prihvaćenost sertifikata o akreditaciji i rezultata ocenjivanja usaglašenosti koje izdaju akreditovana tela, potrebno je da nacionalna akreditaciona tela imaju čvrst i transparentan sistem kolegijalnog ocenjivanja i da se redovno podvrgavaju tom ocenjivanju.

EA Komitet za multilateralne sporazume (EA MAC) je odredio da termin sljedeće re-evaluacije rada ATCG bude u novembru 2024. godine. Predmet ponovnog kolegijalnog ocenjivanja tima ocenjivača EA će biti sve šeme akreditacije u kojima ATCG pruža svoje usluge: (ispitne laboratorije (EN ISO/IEC 17025) uključujući laboratorije za medicinska ispitivanja (EN ISO 15189), kalibracione laboratorije (EN ISO/IEC 17025), kontrolna tijela (EN ISO/IEC 17020), sertifikaciona tijela za proizvode (EN ISO/IEC 17065) i sertifikaciona tijela za sisteme menadžmenta (EN ISO/IEC 17021-1).

Kolegijalno ocenjivanje će se realizovati u skladu sa procedurom EA-2/02 M: 2022 i EA Policy and Procedures for the Multilateral Agreement (Annex 9). Obaveza ATCG će biti da bude domaćin peer evaluatorima iz EA (minimum 6 osoba) koji će sprovoditi ocenjivanje rada ATCG u trajanju od minimum 5 radnih dana na licu mjesta (u prostorijama ATCG i kod klijenata ATCG). To iziskuje jedan dodatni napor koji zaposleni treba da ulože pored tekućih poslovnih obaveza.

Očekuje se da će EA Komitet za multilateralne sporazume (EA MAC) nakon toga donijeti odluku o zadržavanju statusa ATCG kao potpisnice EA MLA sporazuma u 5 šema i eventualno proširiti obim na šestu šemu, te odrediti termin sljedeće re-evaluacije rada ATCG.

ATCG će takođe aktivno učestvovati u planiranju, koordinaciji i realizaciji aktivnosti koje, paralelno sa ostvarivanjem punopravnog članstva, vode potpisivanju sličnih sporazuma na međunarodnom nivou i to sa Međunarodnim forumom za akreditaciju - IAF MLA (u oblasti sertifikacije proizvoda) i sa Međunarodnom organizacijom za akreditaciju laboratorija - ILAC MRA (u oblasti ispitivanja, etaloniranja i kontrolisanja). U tom smislu, očekuje se da najkasnije do kraja II kvartala 2024. godine ATCG podnese zvanične aplikacije za ostvarivanje statusa potpisnika ILAC MRA Sporazuma i IAF MLA Sporazuma, te da se oba navedena statusa ostvare do kraja 2024. godine.

2.6 Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG

ATCG je u obavezi da kontinuirano ulaže u održavanje i razvoj kompetencija svih zaposlenih kao i eksternih saradnika koji učestvuju u ocenjivanjima za postupak akreditacije.

ATCG ima jedanaest stalno zaposlenih izvršilaca koji obavljaju složene organizacione i stručne poslove utvrđene Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta.

Imajući u vidu očekivano povećanje obima posla, u 2024. godini je potrebno popuniti mjesto Savjetnika u Službi za razvoj i međunarodnu saradnju, kao i mjesto rukovodioca kontrolnih tijela, za koje je opis poslova definisan Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ATCG.

Rad i poslovanje ATCG u najvećoj mjeri počiva i zavisi od stručnosti i kompetentnosti stalno zaposlenih, te je u toku 2024. godine neophodno nastaviti sa njihovim daljim stručnim usavršavanjem i obučavanjem. Služba za razvoj i međunarodnu saradnju će učestvovati u planiranju, organizaciji i realizaciji obuka za zaposlene, pri čemu se očekuje da svi zaposleni tokom 2024. godine budu učesnici odgovarajućih stručnih obuka u trajanju od najmanje deset radnih dana po zaposlenom.

Takođe, ATCG će tokom 2024. godine učestvovati u planiranju, organizaciji i realizaciji obuka koje su namijenjene ocjenjivačima/tehničkim ekspertima ATCG i kandidatima za ova zvanja, kao i članovima stručnih i savjetodavnih tijela ATCG.

Gore navedene obuke obuhvataju najmanje:

- 5 višednevnih obuka po pojedinim šemama akreditacije, koje su namijenjene stalno zaposlenima, članovima stručnih tijela ATCG (npr. Komisije za akreditaciju i nadležnog tehničkog komiteta), kao i ocjenjivačima/tehničkim ekspertima i kandidatima u ova zvanja.
- 2 praktične obuke za ocjenjivače/tehničke eksperte i kandidate u ova zvanja prilikom čega bi oni na licu mjesta posmatrali stvarno ocjenjivanje koje realizuju ocjenjivački timovi drugih nacionalnih akreditacionih tijela nad svojim tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti
- 1 studijsku posjetu zaposlenih ATCG drugom nacionalnom akreditacionom tijelu u cilju poređenja rada i razmjene iskustva.

ATCG će u 2024. godini sprovesti početna osposobljavanja novozaposlenih prema programima obuke i zahtjevima radnih mjesta, sprovesti i organizovati sprovođenje prikladnog broja obuka radi unapređenja stručnih znanja i vještina stalno zaposlenih u skladu sa potrebama, dodijeljenim statusima u registru ocjenjivača, odnosno zahtjevima radnog mjesta.

U saradnji s Komisijom za izbor i praćenje ocjenjivača definisaće se programi obuke za sve šeme akreditacije, organizovati razmjena iskustava i edukacije vodećih ocjenjivača sa ocjenjivačima akreditacionih tijela iz regiona, omogućiće se učešće zaposlenima, prema području rada, u radu svih upravnih i stručnih radnih tijela EA i prisustvo obuci koje EA organizuje radi razmjene iskustva sa zaposlenima drugih akreditacionih tijela i radi unapređenja stručnih znanja. Organizovaće se studijske posjete radi razmjene iskustva zaposlenih ATCG, prema područjima rada, sa zaposlenima drugih akreditacionih tijela u Evropi, kao i prisustvo i aktivno učešće na konferencijama, simpozijima, stručnim skupovima, stručnim seminarima i dr.

Obuka će se sprovesti u skladu sa *Planom obuke za 2024. godinu*. Očekuje se da obuke za zaposlene jednim dijelom budu realizovne u okviru projekata pomoći IPA 2020, TAIEX i dr.

Budući da planirana obuka za smjernice za proizvodnju, preradu, obilježavanje i marketing organski proizvedene hrane i nove trendove Uredbe (EU) 2018/848 Evropskog parlamenta i savjeta od 30. maja 2018, nije realizovana u prethodnoj godini ista se planira u tekućoj.

S obzirom na činjenicu da je 6. decembra 2022. godine objavljeno novo izdanje standarda ISO 15189:2022, a u skladu sa rezolucijom Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC Resolution GA 26.08) koja je usvojena i od strane Evropske organizacije za akreditaciju (EA Resolution 2022 (52) 16), prelazni period za primjenu novog izdanja standarda tri godine od datuma njegovog objavljivanja. Do kraja prelaznog perioda laboratorije akreditovane prema MEST ISO 15189:2016 moraju biti ocjenjene i akreditovane prema ISO 15189:2022.

ATCG će se u 2024. godinu posvetiti aktivnostima za tranziciju na novo izdanje standarda ISO 15189, te o svim važnim informacijama obavještavati akreditovane medicinske laboratorije i druge zainteresovane strane.

Iz tog razloga je neophodno obezbjediti obuku za vodeće i tehničke ocjenjivače za ovu šemu akreditacije na temu uporednog pregleda zahtjeva ranije verzije standarda sa zahtjevima nove verzije standarda uz predloge plana i dinamike realizacije, prikaza najznačajnijih izmjena, pojašnjenja novih termina, definicija i zahtjeva.

ATCG će u aprilu 2024. godini otpočeti ocjenjivanja prema novom izdanju standarda.

Planira se rast broja vodećih ocjenjivača u šemi sertifikacionih tijela za proizvode (1), kontrolnih tijela (1) i laboratorija (1).

Takođe je planiran rast broja tehničkih eksperata u oblasti građevinskih proizvoda (1), i tehničkih ocjenjivača za oblast hrane (1) i oblast organske proizvodnje i zaštite oznake porijekla i geografske oznake (1).

Imajući u vidu da efektivnost i efikasnost ocjenivanja tijela za ocjenu usaglašenosti za potrebe akreditacije i praćenja kompetentnosti akreditovanih organizacija u najvećoj mjeri zavisi od kompetentnosti ocjenjivačkog tima, odnosno od samih ocjenjivača, neophodno je nastaviti sa usavršavanjem i obučavanjem registrovanih ocjenjivača i tehničkih eksperata ATCG kao i sa sprovođenjem obuke za potrebe imenovanja novih kandidata u ova zvanja. U toku 2024. godine planira se organizovanje najmanje dvije višednevne interne obuke po zahtjevima standarda za pojedine šeme akreditacije za ocjenjivače/tehničke eksperte ATCG-a kao i kandidate za ova zvanja, u organizaciji Službe za akreditaciju.

U cilju poboljšanja efektivnosti i efikasnosti rada ATCG, uz činjenicu da je pokrenuta nabavka softvera sa posebnim modulima za elektronsko arhiviranje, efikasno upravljanje dokumentacijom, razmjenjivanje, pretraživanje, kontrolisanje pristupa kao i čuvanje dokumentacije na bezbjednom mjestu, zaposleni će aktivno učestvovati u implementaciji istog.

2.7 Sistematizacija radnih mjesta

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Akreditacionom tijelu Crne Gore utvrđena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta broj 01-542 od 26.7.2017. godine.

Međutim, uočeno je da postojeći Pravilnik o SRM sadrži određene manjkavosti u vidu neusklađenosti sa faktičkim stanjem i realnim kadrovskim potrebama ATCG, te da nijesu detaljno opisani poslovi svih radnih mjesta, što je nametnulo potrebu da, nakon obavljenih konsultacija sa zaposlenima u ATCG Direktor dostavi predlog novog Pravilnika Upravnom odboru na usvajanje, kojim će na jasan i sveobuhvatan način biti utvrđena radna mjesta, opisi poslova radnih mjesta, te posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa. Broj izvršilaca je ostao isti kao u prethodnoj SRM.

2.8 Saradnja sa zainteresovanim stranama

Kako bi bilo u mogućnosti da osigura transparentnost rada i obezbjedi javnosti, tijelima državne uprave i drugim zainteresovanim stranama brzu dostupnost svih relevantnih informacija o radu, ATCG će u 2024. godini sprovesti instaliranje, održavanje i unapređenje informacionog sistema koji će služiti za obradu i skladištenje navedenih informacija.

ATCG će i u 2024. godini na web stranici www.akreditacija.me osigurati javnosti dostupnim sve relevantne informacije o svom radu, a prvenstveno o akreditovanim tijelima, u cilju pravovremenog upoznavanja sa svim aktuelnostima u vezi sa akreditacijom. Takođe će se u 2024.g. sadržaj sajta obogatiti dodatnim informacijama.

ATCG će takođe, kao i do sada, obezbjeđivati logističku i informatičku podršku za održavanje eRegistra akreditovanih tijela u Crnoj Gori koji se svakodnevno ažurira i dalje će osiguravati pravovremeno odgovaranje na upite fizičkih i pravnih lica kako iz Crne Gore, tako i iz inostranstva na pitanja iz oblasti akreditacije, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama u skladu sa zakonskim obavezama.

U trećem kvartalu 2024. godine ATCG će realizovati jednodnevnu radionicu sa ciljem prikupljanja podataka o zadovoljstvu zainteresovanih strana i njihovim daljim potrebama i očekivanjima u pogledu akreditacije. Takođe, ATCG će tokom 2024. godine nastaviti da podstiče akreditovane organizacije i druge zainteresovane strane da uzmu učešća u anonimnoj anketi koja je trajno objavljena na web portalu ATCG.

Informacije o zadovoljstvu i potrebama zainteresovanih strana dobijene iz gore navedenih izvora biće predmet analize najvišeg rukovodstva i poslužiće kao smjernice za dalja poboljšavanja.

U cilju promocije akreditacije (njene uloge, značaja kao i benefita koje ona donosi za organizaciju), kao i u cilju motivacije da uđu u proces akreditacije, ATCG će tokom 2024. godine nastaviti ostvarivanje direktnih kontakata sa predstavnicima organizacija koje su potencijalni kandidati za akreditaciju u minimum pet potencijalnih tijela za ocjenu usaglašenosti.

Radi upoznavanja sa akreditacijom i podizanja svijesti o ulozi i značaju akreditacije kod zainteresovanih strana, ATCG će tokom 2024. godine realizovati dva okrugla stola po opštim i/ili specifičnim temama akreditacije (akreditacija verifikatora emisija gasova staklene bašte, akreditacija medicinskih laboratorija).

ATCG će promovisati međunarodni dan akreditacije koji se obilježava u svim nacionalnim akreditacionim tijelima širom planete.

U slučaju postojanja jasnih indicija sa tržišta, ili u slučaju formalne inicijative od zainteresovanih strana za razvojem novih šema akreditacije, ATCG će (kada se to pokaže opravdano i izvodljivo) shodno uspostavljenoj proceduri aktivno učestvovati u postupku razvoja novih šema akreditacije ili proširenja postojećih šema na nove oblasti akreditacije.

2.9 Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima

ATCG će u toku 2024. godine nastaviti sa učešćem u aktivnostima saradnje ATCG sa nadležnim organima državne uprave koje se tiču procesa pristupanja Crne Gore EU, a odnose se na oblast akreditacije i ocjenjivanja usaglašenosti. Tu se prevashodno misli na učešće u aktivnostima ažuriranja i sprovođenja Programa pridruživanja Crne Gore Evropskoj Uniji (PPCG), redovnu izradu priloga Izvještaju EK o napretku Crne Gore, redovnu pripremu materijala i učešća na sastancima Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze kao i učešće na sastancima Radne grupe za Poglavlje 1 – Slobodan protok robe.

U 2024. godini ATCG će takođe zauzeti proaktivan pristup prema organima državne uprave i resornim ministarstvima vezano za donošenje propisa u Crnoj Gori kojima se zahtjeva akreditacija kako bi se prije stupanja na snagu propisa definisala relevantna šema akreditacije, odnosno razjasnila uloga ATCG i izbjegle kasnije nedorečenosti u sprovođenju.

Takođe, kao i u prethodnom periodu, nove šeme akreditacije i nova područja aktivnosti ATCG će se razvijati u bliskoj saradnji s tijelima državne uprave kroz postupak pripreme nacionalnog zakonodavstva, u smislu prepoznavanja akreditacije kao sredstva u izgradnji povjerenja sa partnerima u EU i kao ključnog faktora za pristup tržištima članica EU.

Bliska i čvrsta saradnja između državnih organa - donosioca propisa i Akreditacionog tijela Crne Gore je važna kako bi se olakšalo i omogućilo da usluge koje pružaju ATCG i njegova akreditovana TOU, zadovoljavaju potrebe i očekivanja organa vlasti - donosioca propisa u Crnoj Gori.

Cilj ove saradnje je da se principi koji su usvojeni Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda, koji je krovni zakon za preuzimanje direktiva novog pristupa EU, primjene i u drugim oblastima u kojima država propisuje obavezno ocjenjivanje usaglašenosti.

Budući da se akreditacija, između ostalog, sprovodi i na osnovu podzakonskih propisa donesenih u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti i drugih sektorskih zakona koji uređuju razne oblasti za očekivati je donošenje novih podzakonskih akata.

Poseban akcenat će biti stavljen na učešće u pripremi Zakona o klimatskim promjenama zbog toga što akreditacija tijela za validaciju i verifikaciju igra ključnu ulogu u obezbjeđivanju integriteta i tačnosti podataka o emisijama GHG-a, što je ključno za održivo upravljanje i sprovođenje efikasnih politika u oblasti zaštite životne sredine.

ATCG će kod zakonodavca promovisati akreditaciju tijela za validaciju i verifikaciju prema ISO/IEC 17029 i ISO/IEC 14065 jer to osigurava da su postupci i tehničke sposobnosti tih tijela u skladu sa međunarodno priznatim standardima. Za zemlju u procesu pridruživanja EU, ovo može doprinijeti usklađivanju sa EU regulativama i standardima, posebno u oblastima kao što su zaštita životne sredine i energetska efikasnost.

I u 2024. godini ATCG će nastaviti da održava i razvija saradnju s institucijama infrastrukture kvaliteta (Zavod za metrologiju, Institut za standardizaciju) kao i Privrednom Komorom Crne Gore. Saradnja će se naročito odnositi na zajedničko učešće i organizaciju stručnih skupova

radi promocije akreditacije i tumačenja uloge akreditacije u ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda i procesa te sprovođenju tehničkih propisa koji obavezuju proizvođače.

U 2024. godini ATCG će raditi na unapređenju sistemske promocije akreditacije i samog ATCG i to: učešćem zaposlenih na konferencijama i stručnim skupovima u organizaciji stručnih udruženja komora i akreditacionih tijela iz regiona i sistemskim promovisanjem svrsishodnosti akreditacije među stručnim komorama, komisijama i regulatornim tijelima. Rukovodilac Službe za akreditaciju će tokom 2024. aktivno učestvovati u radu Koordinacionog odbora Privredne komore Crne Gore, realizaciji Programske linije za uvođenje međunarodnih standarda u okviru Ministarstvu ekonomskog razvoja, kao i Komisije za akreditaciju medicinskih ustanova.

2.10 Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država

U toku 2024. godine, a na osnovu prethodno potpisanih bilateralnih sporazuma o poslovno-tehničkoj saradnji, Služba za razvoj i međunarodnu saradnju će koordinisati aktivnostima koje se odnose na saradnju ATCG sa nacionalnim akreditacionim tijelima zemalja regiona. Saradnja će uključivati razmjenu informacija, iskustva, ocjenjivača, organizovanje zajedničkih skupova, obuka i sl.

Očekuje se da tokom 2024. godine ATCG ostvari sličnu saradnju i sa drugim nacionalnim akreditacionim tijelima na obostranu korist, i potpiše najmanje 2 nova bilateralna sporazuma o poslovno-tehničkoj saradnji.

2.11 Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći

U toku 2024. godine ATCG će učestvovati u planiranju, organizaciji i realizaciji projekata tehničke pomoći namijenjenih daljem razvoju i jačanju sistema akreditacije i infrastrukture kvaliteta u Crnoj Gori.

Očekuje se da projekat IPA 2020 pod nazivom “Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation”, a čiji se jedan od korisnika ATCG kao nacionalno akreditaciono tijelo, otpočne sa intenzivnom realizacijom planiranih aktivnosti početkom 2024. godine. U okviru ovog projekta, a za potrebe jačanja administrativo-tehničkih kapaciteta ATCG, predviđena je realizacija više obuka namijenjenih jačanju kompetentnosti zaposlenih, članova stručnih tijela i ocjenjivača. Takođe su predviđene aktivnosti koje imaju za cilj afirmaciju akreditacije i njenog značaja kod zainteresovanih strana.

Tokom 2024. godine, ATCG će nastaviti da planira buduće IPA projekte kroz učešće u aktivnostima programiranja Instrumenta pretpristupne podrške EU za oblast konkurentnost i inkluzivni rast (IPA III perspektiva).

Takođe, očekuje se da ATCG shodno razvojnim potrebama ATCG, tokom 2024. godine inicira i druge projekte tehničke pomoći, kao što su npr. projekti tehničke saradnje bilateralnog karaktera, TAIEX projekti ili drugi projekti sličnog karaktera i namjene.

2.12 Sprovođenje postupka javne nabavke za nabavku softvera i implementacija istog

Akreditaciono tijelo Crne Gore, kao Naručilac je dana 27.11.2023. godine objavio tendersku dokumentaciju za otvoreni postupak javne nabavke za nabavku usluge - Razvoj i instaliranje softvera za elektronsko upravljanje dokumentima broj 14-904/3 od 27.11.2023. godine, šifra postupka #64978.

Kako je nastala potreba za bitnom izmjenom tenderske dokumentacije, komisija za sprovođenje postupka javne nabavke je predložila ovlaštenom licu Naručioca, da u skladu sa članom 140 stav 1 tačka 1) Zakona o javnim nabavkama, gdje je precizirano da je Naručilac dužan da poništi postupak javne nabavke ako: prije isteka roka za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude, ocijeni da je neophodno bitno izmijeniti tendersku dokumentaciju, donese odluku o poništenju postupka javne nabavke.

Zbog gore navedenog razloga, ATCG će ponovo pokrenuti postupak nabavke usluge Razvoj i instaliranje softvera za elektronsko upravljanje dokumentima u nakon usvajanja plana Javne nabavke za 2024.g.

3. PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA RADA

U opštim načelima za funkcionisanje nacionalnih akreditacionih tijela prema Uredbi (EZ) br. 765/2008, čl 4. stv. 9., zahtjeva se da „Svaka država članica osigurava da njeno nacionalno akreditaciono tijelo ima odgovarajuće finansijske i ljudske resurse za pravilno izvođenje svojih zadataka, uključujući ispunjavanje posebnih zadataka kao što je rad na evropskoj i međunarodnoj saradnji u akreditaciji i djelatnostima koje su potrebne za potporu javne politike“.

Za ispunjenje gore definisanog načela Akreditaciono tijelo mora da ima:

- finansijsku stabilnost,
- kontinuiranu edukaciju osoblja u skladu s potrebama,
- stabilne i adekvatne radne uslove.

Navedeni ciljevi, osim prethodnog propisivanja koraka koje vode ka njihovom ostvarivanju se mogu pratiti i kroz definisanje rezultata koji se žele ostvariti do kraja 2024. godine kvartalno, polugodišnje ili godišnje zavisno od vrste cilja uz utvrđivanje i navođenje indikatora i izvora verifikacije pomoću kojih se može mjeriti stepen efikasnosti preduzetih aktivnosti :

Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti

- **Indikatori:** Broj sprovedenih postupaka početne akreditacije (3), broj sprovedenih redovnih nadzornih posjeta (34) i ponovnog ocjenjivanja (6),
- **izvori verifikacije:** Registar akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti, godišnji izvještaji o radu ATCG-a

U slučaju vanrednih okolnosti, koje su izvan kontrole ATCG, usljed čega je ATCG privremeno spriječeno u dosljednom sprovođenju i primjeni dokumenata da sprovodi redovnu nadzornu posjetu na propisani način, ATCG će se za aktivnosti predviđene fazom ocjenjivanja na licu mjesta odlučiti na razuman opseg aktivnosti ocjenjivanja drugim tehnikama kojima će moći utvrditi kompetentnost TOU i ispunjavanje kriterijuma akreditacije.

Aktivnosti ATCG u cilju održavanja statusa EA MLA Sporazuma (reevaluacija)

- **indikatori:** održati status potpisnika EA MLA sporazuma u sljedećim oblastima: ispitne laboratorije (EN ISO/IEC 17025) uključujući laboratorije za medicinska ispitivanja (EN ISO 15189), kalibracione laboratorija (EN ISO/IEC 17025), kontrolna tijela (EN ISO/IEC 17020) i sertifikaciona tijela za proizvode (EN ISO/IEC 17065).

- **izvori verifikacije:** Izvještaji EA o realizovanoj reocjenjivačkoj posjeti i oblastima akreditacije koje su obuhvaće relevantnim sporazumom

Održavanje i sticanje statusa punopravnog članstva ATCG u EA, ILAC i IAF

- **indikatori:** Status punopravnog članstva ATCG u EA, ILAC i IAF organizacijama
- **izvori verifikacije:** Izvještaji EA, ILAC i IAF o članovima i njihovom statusu članstva

Potpisivanje multilateralnih sporazuma sa međunarodnim organizacijama za akreditaciju ILAC i IAF

- **indikatori:** Status potpisnika sa međunarodnim organizacijama IAF i ILAC
- **izvori verifikacije:** Potpisani multilateralni sporazumi sa ove dvije organizacije ILAC MRA (u oblasti ispitivanja, etaloniranja i kontrolisanja) i IAF MLA (u oblasti sertifikacije proizvoda)

Jačanje kompetentnosti osoblja koje je angažovano na poslovima akreditacije u ATCG

- **indikatori:** Broj radnih dana namijenjenih obuci zaposlenih i angažovanih u ATCG u Planu obuka za 2024. godinu minimum 10 radnih dana po zaposlenom, planira se rast broja vodećih ocjenjivača u šemi sertifikacionih tijela za proizvode (1), kontrolnih tijela (1) i laboratorija (1), broja tehničkih eksperata u oblasti građevinskih proizvoda (1), i tehničkih ocjenjivača za oblast hrane (1) i oblast organske proizvodnje i zaštite oznake porijekla i geografske oznake (1).
- **izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji o sprovedenim obukama za zaposlene, sertifikati sa obuke, lista ocjenjivača i eksperata ATCG

Jačanje kompetentnosti zaposlenih, članova upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG

- **indikatori:** Broj radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela 5 višednevnih obuka po pojedinim šemama akreditacije, koje su namijenjene stalno zaposlenima, članovima stručnih tijela ATCG (npr. Komisije za akreditaciju i nadležnog tehničkog komiteta), kao i ocjenjivačima/tehničkim ekspertima i kandidatima u ova zvanja ; 2 praktične obuke za ocjenjivače/tehničke eksperte i kandidate u ova zvanja ; 1 studijska posjeta zaposlenih ATCG drugom nacionalnom akreditacionom tijelu u cilju poređenja rada i razmjene iskustva.
- **izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji sa radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela i sl.

Sprovođenje interne provjere i preispitivanja od strane rukovodstva

- **Indikatori:** Broj sprovedenih internih provjera i preispitivanja od strane rukovodstva u tekućoj godini
- **Izvori verifikacije:** Zapisnici sa sprovedene interne provjere i preispitivanja od strane rukovodstva

Promocija akreditacije u organizacijama koje su TOU ili u okviru svoje organizacije imaju TOU da njihovu kompetentnost dokažu akreditacijom

- **indikatori:** Broj ostvarenih promocija akreditacije – minimum pet u potencijalnim TOU
- **izvori verifikacije:** Zapisnik sa održanih promocija verifikovan od strane prisutnog predstavnika TOU

Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG

- **indikatori:** zasnivanje radnog odnosa savjetnika u službi međunarodne saradnje i rukovodioca odjeljenja za kontrolna tijela, instaliranje I implementacija softvera,
- **izvori verifikacije:** implementacija softvera, ugovor o radu novoangažovanih

Sistematizacija radnih mjesta

- **indikatori:** usvojen predlog nove sistematizacije radnih mjesta,
- **izvori verifikacije:** zapisnik sa sjednice UO i odluka o usvajanju nove sistematizacije radnih mjesta

Promovisanje akreditacije

- **indikatori:** Organizovanje okruglih stolova po opštim i/ili specifičnim temama akreditacije (2) (akreditacija verifikatora emisija gasova staklene bašte, akreditacija medicinskih laboratorija), promotivni događaji kojima se afirmise akreditacija i uloga ATCG (1),
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a

Jačanje međunarodne saradnje u oblasti akreditacije

- **indikatori:** Broj i vrsta aktivnosti evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju na kojima su učestvovali predstavnici ATCG-a (14), broj dokumenata evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju u čijem je razvoju i donošenju učestvovao ATCG
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji sa prisustva sastancima upravljačkih i stručnih tijela evropskih/međunarodnih organizacija za akreditaciju

Ostvarivanje bilateralne saradnje ATCG sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, a naročito onih iz zemalja regiona

- **indikatori:** Broj i predmet sporazuma o bilateralnoj saradnji između ATCG i drugih nacionalnih akreditacionih tijela (2), broj i vrsta realizovanih zajedničkih aktivnosti
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, potpisani sporazumi o bilateralnoj saradnji sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, izvještaji o sprovedenim zajedničkim aktivnostima ostvarenim rezultatima i sl.

O snaživanje korišćenja akreditacije u kreiranju i sprovođenju javnih politika

- **indikator:** Broj i vrsta zajedničkih aktivnosti resornih ministarstava i ATCG-a na pripremi nacionalnog zakonodavstva
- **izvori verifikacije:** Evidencija o učešću predstavnika ATCG u radnim grupa za pripremu nacionalnog zakonodavstva, evidencija o komentarima ATCG-a na nacrtu zakona i podzakonskih akata, lista nacionalnog zakonodavstva koje se poziva na akreditaciju i sl.

Praćenje i evaluaciju rada ATCG u skladu sa ovim Programom vršiće Upravni odbor ATCG kvartalno, polugodišnje ili godišnje zavisno od vrste cilja uz utvrđivanje i navođenje indikatora i izvora verifikacije pomoću kojih se može mjeriti stepen efikasnosti preduzetih aktivnosti. ATCG je dužno da Upravnom odboru, u junu i krajem decembra tekuće godine, dostavi u pisanom obliku dokaze o stepenu ispunjenosti ciljeva iz Programa rada.